

и глаголического шрифтов: Метод. указания. – Вып. 4: Предварительный список старопечатных изданий кирилловского шрифта второй половины XVI в. / Сост. Ю. А. Лабынцев. – Москва, 1979. – № 154. – С. 40; Гусева А. А. Издания кирилловского шрифта второй половины XVI в.: Сводный каталог. – Кн. 1-2. – Москва, 2003. – Рис. 164.1-164.2 (факсимиле титулу і одного аркуша); Немировский Е. Л. Славянские старопечатные книги кирилловского шрифта в книгохранилищах Великобритании. – Москва, 1993. – № 43. – С. 22; Barnicott D. A., Simmons J. – S. – G. Some unrecorded early printed Slavonic books in English libraries // Oxford Slavonic Papers. – 1951. – Vol. 2. – P. 5; Clemenson R. Cyrillic book printed before 1701 in British and Irish Collections: A Union Catalogue. – London, 2000. – № 59. – S. 63; Hyde I. Catalogus impressorum librorum Bibliothecae Bodleianae in Academia Oxonii. – 1674. – Pars 2. – P. 150.

Місце зберігання: Відомо 2 примірники: Болгарія – Софія (НБ), Великобританія – Оксфорд, Бодлеянська б-ка (із записом 1602 р.); Наук. б-ка ОА позит. фотоплівка оригіналу примірника стародруку з Бодл. б-ки Оксфорд (Англія).

Література: Зернова А. С. Книги кирилловской печати, хранящиеся в заграничных библиотеках и не известные в русской библиографии // Тр. Гос. Биб-ки СССР им. В. И. Ленина, 1958. – Т. 2. – С. 11; Исаевич Я. Д. Украинське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. – Львів, 2002. – С. 133; Лукьяненко В. И. Переиздание первопечатной “Азбуки” Ивана Федорова, 1574 г. // Книгопечатание и книжные собрания в России до середины XIX в. – Ленинград, 1979. – С. 16-17; Мицько І. З. Острозька слов’яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990. – С. 122; Немировский Е. Л. Иван Федоров и его эпоха: Энциклопедия. – Москва, 2007. – С. 53-55.

*Наталя Бондар, Віра Захарчин,
Микола Ковальський*

“Книжка, собрание вещей нужнейших”

**Тимофія Михайловича
(Острог, 1580)**

Назва за титулом “Книжка, собраніе вещей нужнейшихъ, въкратцѣ скорога ради

обрѣтеніа въ книсе Новаго Завѣта, по словесемъ азбѣки...”. На титулі також зазначено: “Напечатана въ бгѣ спасаемомъ градѣ Острогѣ Іоанномъ Федоровичемъ”. Вміщені в книжці на арк. 1 відомості про час публікації та її автора – “Многогрешнымъ Тимоѳеомъ Михайловичемъ. Лѣта ѿ созданіа мирѣ зѣ [7089], а нароженіа Спсителя нашеѣ Іс Ха аѣп [1580]”.

Із 19 відомих примірників 15 приплетені до острозького Нового Завіту з Псалтирем 1580 р. Герб князя *В.-К. Острозького* на звороті.

Це перший в історії кириличного книговидання алфавітно-предметний покажчик. У ньому зібрані фрази і словосполучення із Псалтиря та Нового Завіту з посиланнями до конкретних глав, зачал, кафізм. Вибрані вирази стосуються біблійних героїв та подій.

Надруковано форматом в 8°. Складається із 53 аркушів. Формула – [1], 52 арк. 30 рядків на сторінці. Шрифт (розмір 10 рядків) = 40 мм. Дзеркало набору = 118 x 54 мм або 125 x 54 мм. Художнє оформлення – заставка, кінцівка, в’язь, набірні прикраси. Титул у рамці із виливних прикрас.

Склад: Титул – арк. [1]; Герб *В.-К. Острозького* – зв. титулу (арк. [1] зв.); “Собраніе вещей нужнейшихъ скорога ради обрѣтеніа въ книсѣ сеи Новаго Завѣта, по словесемъ азбѣки” – арк. 1-52; “Молитва “Слава Бгѣ дѣиствѣющемѣ в насъ” – арк. 52 зв.

Публікації: Гусева А. А. Издания кирилловского шрифта второй половины XVI в.: Сводный каталог. – Кн. 1-2. – Москва, 2003. – Рис. 76.1-76.2 (факсимиле 4 с., в тому числі титулу та зв. титулу з гербом В. К. Острозького); Исаевич Я. Д. Литературна спадщина Івана Федорова. – Львів, 1989. – С. 125 (факсимиле титулу).

Місце зберігання: Україна – Львів (ЛННБУС); Росія – Москва (РДБ, ДІМ, МДУ, РДАДА); С.-Петербург (РНБ), Польща – Варшава (Національна б-ка), Краків (Національний музей), Великобританія – Кембрідж (УБ) та ін.

Каталоги стародруків: В помощь составителям сводного каталога старопечатных изданий кирилловского и глаголического шрифтов: Метод. указания. – Вып. 4: Предварительный список старопечатных изданий кирилловского шриф-

та второй половины XVI в. / Сост. Ю. А. Лабунцев. – Москва, 1979. – № 72. – С. 28; Гусева А. А. Издания кирилловского шрифта второй половины XVI в.: Сводный каталог. – Кн. 1-2. – Москва, 2003. – № 76. – С. 536; Запаско Я., Ісаєвич Я. Пам'ятки книжкового мистецтва. Каталог стародруків, виданих на Україні. – Львів, 1981. – Кн. I (1574-1700). – С. 26; Издания кириллической печати XV-XVI вв.: 1491-1600: Каталог книг из собрания ГПБ / РНБ; Сост. В. И. Лукьяненко. – С.-Петербург, 1993. – № 76. – С. 165-166; Каратаев И. П. Описание славяно-русских книг, напечатанных кирилловскими буквами. – С.-Петербург, 1883. – Т. 1. – № 100 (опис. разом із Новим Завітом). – С. 213.

Література: Євтушенко А. В. Про рідкісний примірник острозького видання Івана Федорова (з фонду Наукової бібліотеки Харківського національного університету ім. В. Каразіна) // Наукові праці НБУВ. – Вип. 10. – Київ, 2003. – С. 139-149; Ісаєвич Я. Д. Літературна спадщина Івана Федорова. – Львів, 1989. – С. 124-127; Його ж. Першодрукар Іван Федоров і виникнення друкарства на Україні. – 2 вид., перероб. і доп. – Львів, 1983. – С. 87-90; Матеріали до історії Острозької академії (1576-1636): Бібліограф. довідник / Упор. І. З. Мицько. – Київ, 1990. – С. 92; Мицько І. З. Острозька слов'яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990. – С. 118; Немироский Е. Л. Иван Федоров. – С. 440-442; Його ж. Начало книгопечатания на Украине: Иван Федоров. – Москва, 1974. – С. 124-129.

Наталія Бондар

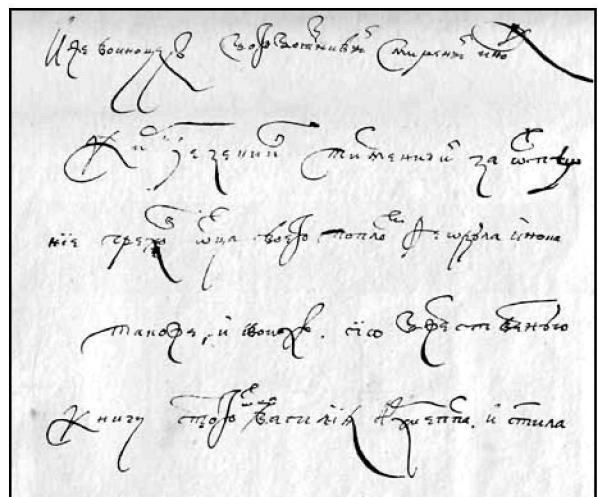
Княгиницький Іов
(* середина XVI ст.,
м. Тисмениця, тепер Івано-Франківської
обл. – † 29.12.1621, Скит Манявський,
Івано-Франківської обл.)

Церковний і культурний діяч. Народився в шляхетській родині. В миру – Іван. Освіту здобув спочатку вдома, потім в Унівському монастирі, а завершував її в ОА. З Острога був посланий на Афон із милостинею. Перед поїздкою, можливо, викладав в Острозі. Прибувши з Афона до Острога, недовго про-

був в Україні і повернувся назад. Під час другого відвідання Афона прийняв постриг під іменем Іезекіїл і пробув там більше 13 років. Після повернення займався реорганізацією низки українських монастирів.

Св. пророк Іезекіїл. Правдоподібно, портрет Іова-Єзекіїла Княгиницького

Фрагмент владного запису Іова Княгиницького (Єзекіїла Тисменицького) на "Книзі о постничествѣ" Василя Великого (Острог, 1594)

На запрошення І. Борисковича прибув у Дермань. Тут разом із ним брав участь у перекладанні й редагуванні "Октоїха", виданого